

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра генетики та розведення сільськогосподарських тварин ім. В.П. Коваленка

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан біолого-технологічного факультету
доцент І.О. Балабанова
“28” *серпня* 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН

освітній рівень перший (бакалаврський)
(бакалавр, магістр)

спеціальність 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
(назва спеціалізації)

факультет біолого-технологічний
(назва факультету)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма Розведення сільськогосподарських тварин для здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Розробники:

Коваленко Т.С. – кандидат с.г. наук, доцент кафедри генетики та розведення сільськогосподарських тварин, ім. В.П. Коваленка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри генетики та розведення сільськогосподарських тварин ім. В.П. Коваленка

Протокол від “27” серпня 2019 року № 1

Схвалено методичною комісією біолого-технологічного факультету

Протокол від “28” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

“27” серпня

20 19 року

(підпис)

(Нежлукченко Т.І.)
(прізвище та ініціали)

© Коваленко Т.С., 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 20 « Аграрні науки та продовольство»	Нормативна (за вибором)	
Змістових частин – 4	Спеціальність: 204-Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>контрольна робота</u>		3 -й	4 -й
Загальна кількість годин - 180		Семестр	
		5 - й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,25 самостійної роботи студента – 2,5	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Лекції	
		40 год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	20 год.
		Лабораторні	
		26 год.	-
		Самостійна робота	
90 год.	140 год.		
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1

для заочної форми навчання – 1:4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета : Викладання дисципліни “Розведення сільськогосподарських тварин” ставить за мету вивчити методи та прийоми удосконалення порід і ліній, спрямованого формування і реалізації їх високої продуктивності, пристосованих до експлуатації при сучасних індустриальних технологіях виробництва продуктів тваринництва.

Завдання: Освоїти прийоми раціонального використання генетичних ресурсів в тваринництві при чистопородному розведенні і схрещуванні (гібридизації).

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- Особливості методів розведення сільськогосподарських тварин;
- Сучасні підходи до проведення великомасштабної селекції;
- Оцінки плідників за різними категоріями родичів;
- Закономірності індивідуального розвитку сільськогосподарських тварин і фактори, які визначають генетичні параметри;
- Методи спрямованого вирощування молодняку та організаційна структура племінної справи в Україні;
- Творче використання знання з курсу “Розведення сільськогосподарських тварин” при вивченні інших спеціальних дисциплін.

вміти:

- Організувати розведення конкретних стад тварин з використанням лінійної селекції і різних форм схрещування;
- Визначити оптимальний породний склад для певної зони країни;
- Провести оцінку плідників;
- Відбір та підбір тварин зі складанням плану спарювання;
- Оцінити конституцію і екстер'єр сільськогосподарських тварин і провести їх бонітування з встановленням класності;

- Організувати покращення масиву тварин з використанням ввідного схрещування;
- Скласти план племінної роботи для конкретного господарства (з видами тварин) і провести аналіз його виконання;
- Вести зоотехнічний облік і відповідну обробку матеріалів

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Екстер'єр та конституція сільськогосподарських тварин

Тема 1. Стан та перспективи племінної роботи у тваринництві України.

Тема 2. Походження та еволюція свійських тварин. Перспективи доместикації нових видів.

Тема 3. Порода, як результат доместикації і засіб виробництва в племінному тваринництві. Класифікація порід.

Тема 4. Екстер'єр сільськогосподарських тварин.

Тема 5. Конституція тварин та її класифікація.

Тема 6. Інтер'єр сільськогосподарських тварин та його використання для прогнозування продуктивності. Імуногенетика сільськогосподарських тварин.

Змістова частина 2. Індивідуальний розвиток та продуктивність тварин

Тема 1. Індивідуальний розвиток тварин (онтогенез). Закономірності онтогенезу.

Тема 2. Методи вивчення інтенсивності росту тварин.

Тема 3. Продуктивність сільськогосподарських тварин (молочна, м'ясна, яєчна, вовнова, робоча).

Змістова частина 3. Відбір та підбір сільськогосподарських тварин

Тема 1. Добір сільськогосподарських тварин. Форми та методи добору. Оцінка генотипу тварин за походженням, сибсами, напівсибсами.

Тема 2. Оцінка генотипу сільськогосподарських тварин за якістю потомства. Препотентність та методи її визначення.

Тема 3. Підбір сільськогосподарських тварин та його форми.

Змістова частина 4. Методи розведення сільськогосподарських тварин

Тема 1. Методи розведення сільськогосподарських тварин (чистопородне розведення).

Тема 2. Інбридинг

Тема 3. Методи розведення сільськогосподарських тварин (схрещування та гібридизація).

Тема 4. Планування племінної роботи з тваринами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Екстер'єр та конституція сільськогосподарських тварин												
Тема 1. Стан та перспективи племінної роботи у тваринництві України.		2				6		2		2		1
Тема 2. Походження та еволюція свійських тварин. Перспективи domestикації нових видів.		4				6						1
Тема 3. Порода, як результат domestикації і засіб виробництва в племінному тваринництві.		4				6		2	2			1

Класифікація порід.												
Тема 4. Екстер'єр сільськогосподарських тварин.		4	2	4		4			2			1
Тема 5. Конституція тварин та її класифікація		4	2									
Тема 6. Інтер'єр сільськогосподарських тварин та його використання для прогнозування продуктивності. Імуногенетика сільськогосподарських тварин.		2						2				6
Разом за змістовою частиною 1		20	4	4		22		6	4			50

Змістова частина 2. Індивідуальний розвиток та продуктивність тварин

Тема 1. Індивідуальний розвиток тварин (онтогенез). Закономірності онтогенезу.		4				6		2	2	2		12
Тема 2. Методи вивчення інтенсивності росту тварин.		4	4	4		6			2	2		6
Тема 3. Продуктивність сільськогосподарських тварин (молочна, м'ясна, яєчна, вовнова, робоча).		6	4	6		6		2	2	2		12
Разом за змістовою частиною 2		14	8	10		18		4	6			24

Змістова частина 3. Відбір та підбір сільськогосподарських тварин											
Тема 1. Добір сільськогосподарських тварин. Форми та методи добору. Оцінка генотипу тварин за походженням, сибсами, напівсибсами.		2	2			6		4			6
Тема 2. Оцінка генотипу сільськогосподарських тварин за якістю потомства. Препотентність та методи її визначення.			2	2		6		2	2		6
Тема 3. Підбір сільськогосподарських тварин та його форми.		2		2		2		2			1
Разом за змістовою частиною 3:		4	4	18		14		8	2		2
Змістова частина 4. Методи розведення сільськогосподарських тварин											
Тема 1. Методи розведення сільськогосподарських тварин (чистопородне розведення).		2				12		2		2	10
Тема 2. Інбридинг			4			6			4	2	10
Тема 3. Методи розведення сільськогосподарських тварин (схрещування та гібридизація).			4	4		12					6
Тема 4. Планування племінної роботи з тваринами.				4		6			4		12
Разом за змістовою частиною 4:		2	8	8		36		2	8		32
Усього годин		40	24	26		90		20	20		14

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стан та перспективи племінної роботи в тваринництві України.	2
2	Походження та еволюція свійських тварин. Перспективи доместикації нових видів.	4
3	Порода, як результат доместикації і засіб виробництва в племінному тваринництві. Класифікація порід.	4
4	Екстер'єр сільськогосподарських тварин.	2
5	Конституція тварин та її класифікація.	2
6	Інтер'єр сільськогосподарських тварин та його використання для прогнозування продуктивності.	2
7	Індивідуальний розвиток тварин (онтогенез). Закономірності онтогенезу. Методи вивчення інтенсивності росту тварин.	2
8	Продуктивність сільськогосподарських тварин (молочна, м'ясна, яєчна, вовнова, робоча).	2
9	Добір сільськогосподарських тварин. Форми та методи добору. Оцінка генотипу тварин за походженням, сибсами, напівсибсами.	2
10	Оцінка генотипу сільськогосподарських тварин за якістю потомства. Препотентність та методи її визначення.	2
11	Підбір сільськогосподарських тварин та його форми.	2
12	Методи розведення сільськогосподарських тварин. Чистопорідне розведення, розведення за лініями та родинами. Використання інбридингу.	2
13	Гетерозис, теорії гетерозису, його використання в тваринництві.	2
14	Вбирне (поглинальне) схрещування.	2
15	Ввідне і перемінне схрещування.	2
16	Промислове схрещування в тваринництві.	2
17	Відтворне схрещування і його роль в процесі створення	2

	нових порід тварин.	
18	Організація племінної роботи в господарствах різного типу (промислові комплекси, орендні колективи, фермерські господарства).	2
	Разом:	40

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Екстер'єр с.г. тварин	2
2	Конституція с.г. тварин	2
3	Оцінка екстер'єру тварин	2
4	Індивідуальний розвиток с.г. тварин	4
5	Продуктивність с.г. тварин	2
6	Добір та підбір с.г. тварин	2
7	Методи розведення с.г. тварин (чистопородне розведення)	4
8	Методи розведення с.г. тварин (схрещування та гібридизація)	4
9	Планування племінної роботи з тваринами	2
	Разом:	24

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи оцінки екстер'єру с.г. тварин (окомірна, вимірювання, побудова екстер'єрного профілю)	2
2	Бонітування с.г. тварин. Бальна оцінка екстер'єру	2
3	Кількісні і якісні зміни організму тварин в онтогенезі	2
4	Обчислення індексів росту с.г. тварин	2
5	Методи обліку молочної продуктивності тварин	2
6	Облік молочної продуктивності за 305 днів	2
7	Побудова лактаційних кривих	2
8	Облік м'ясної продуктивності	4
9	Генетичні параметри відбору	2
10	Методи визначення коефіцієнту інбридингу, генетичної подібності с. г. тварин	4
11	Методи розведення с. г. тварин. Спадковість.	2
	Разом:	26

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Доместикацій ні зміни у процесі одомашнювання	6
2	Вчення про конституцію	6
3	Вчення про екстер'єр	6
4	Вчення про інтер'єр	6
5	Методи спрямованого вирощування молодняку в постембріональний період	6
6	Яєчна продуктивність	6
7	Вовнова, шубна, смушкова, пухова продуктивність	4
8	Робоча продуктивність	6
9	Методи штучного відбору	6
10	Взаємодія меж генотипом і середовищем	6
11	Біологічні основи гетерозису і його використання у тваринництві	6
12	Чистопородне розведення	6
13	Схрещування	6
14	Міжвидова гібридизація тварин	12
<i>Разом:</i>		90

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» біолого-технологічного факультету Херсонського державного аграрного університету використовують такі загально прийняті методи навчання для вищого навчального закладу, а саме: словесні методи - розповідь пояснення, бесіду лекцію; практичні методи - досліди, вправи, реферати, практичні роботи.

11. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу. Вони повинні забезпечувати систематичне, повне, точне і оперативне отримання інформації про навчальний процес.

При викладанні дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» використовуються такі методи контролю:

Усний контроль – основою усного контролю є відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій вчитель ставить запитання і чекає відповіді студента. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. На занятті і в лексиці викладача це називається опитуванням. Досвідчені педагоги володіють різноманітними методами опитування, застосовують дидактичні картки, ігри, технічні засоби.

Індивідуальне опитування студентів дозволяє викладачу отримати більш повні й точні дані про рівень засвоєння. Ефективною формою перевірки знань, умінь, розвитку мислення, сформованості поглядів, відношень, оцінок є екзамен.

Письмовий контроль (контрольна робота, твір, диктант, реферат) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі учневі необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних задач, проблем, крім того, виявляється ступінь оволодіння письмовою мовою, вміння логічно, адекватно проблемі скласти свій текст, давати оцінку твору, експерименту, проблемі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (іспит)	Сума
Змістова частина 1	Змістова частина 2	Змістова частина 3	Змістова частина 4	100	
Т 1-6	Т 7-9	Т 10-12	Т 13-16		
25	25	25	25		

T1, T2 ... T12 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

14. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» за змістовою частиною № 1 «Екстер'єр та конституція сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету спеціальність 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» - 20 с. – 2018.
2. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» за змістовою частиною № 2 «Індивідуальний ріст та розвиток тварин. Онтогенез» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету спеціальність 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» - 22 с. – 2018.
3. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» за змістовою частиною № 3 «Племінний добір» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету спеціальність 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» - 28 с. – 2017.
4. Методичні рекомендації для проведення лабораторно-практичних занять з дисципліни «Розведення сільськогосподарських тварин» за змістовою частиною № 4 «Споріднений підбір. Методи розведення сільськогосподарських тварин» для здобувачів вищої освіти біолого-технологічного факультету спеціальність 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» - 24 с. - 2017.

15. Рекомендована література

Базова

1. Басовский М.З., Буркат В.П., Вінничук Д.Т., Коваленко В.П. та ін. Розведення сільськогосподарських тварин. Біла Церква, 2001.

2. Барановський Д.І., Герасимов В.І., Нагаєвич В.М. та ін. Генофонд свійських тварин України. ХДЗВА – Харків: Еспада, 2005.
3. . Мельник Ю.Ф., Найденко К.А., Журавель М.П. та ін. Практикум з розведення сільськогосподарських тварин. К.: Видавничий Дім «Слово», 2007.
4. Засуха Т.В., Зубець М.В., Сірацький Й.З., Тимченко О.Г. та ін. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії. Київ: Аграрна наука, 1999.
5. . Борисенко Е.Я. и др. Практикум по разведению сельскохозяйственных животных. М.: Колос, 1984.
6. Борисенко Е.Я. Разведение сельскохозяйственных животных. М.: Колос, 1967.

Допоміжна

1. Прохоренко П.Н., Логинов Ж.Г. Межпородное скрещивание в молочном скотоводстве. М.: Россельхозиздат, 1986.
2. Красота В.Ф. Разведение сельскохозяйственных животных. М.: Агропромиздат, 1990.
3. Тихонов В.Н., Жучаев К.В. Микроэволюционная теория и практика породообразования свиней. НГАУ. – Новосибирск, 2008.

16. Інформаційні ресурси

1. http://agriculture-growing-animal-feed.blogspot.com/2015/04/blog-post_93.html
2. <http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u10>